

ด่วนมาก

ที่ กต ๑๐๐๔/๑๙๕๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ3685 (ส.ค.ค.)
วันที่ : ๒10799/54 1 กส.ค.
วันที่ : 09 ธ.ค. 54 เวลา : 10:08

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม.๑๐๔๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การเปลี่ยนสถานะสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นองค์การระหว่างประเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม

๒๕๕๓

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๓๓๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๒๖๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม

๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนากฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พร้อมคำแปลจำนวน ๑๐๐ ชุด

๒. ร่างกรอบการเจรจาความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ระหว่างรัฐบาลไทยกับ

สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียจำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ทราบว่า ในคราวการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเมื่อวันอังคารที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ลงมติให้ถอนกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียตามที่คณะรัฐมนตรีขอถอน ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นสถาบันการศึกษานานาชาติ ตั้งขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยมีกฎบัตรเป็นตราสารหลักในการดำเนินงาน ปัจจุบันมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ.๒๕๑๐ จึงทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน การขอรับการสนับสนุนระหว่างประเทศในด้านการศึกษาระดับสูง ตลอดจนความช่วยเหลือทางการเงิน จึงประสงค์จะขอปรับเปลี่ยนสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยประเทศสมาชิกของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้ร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำร่างกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียฉบับใหม่

/๑.๒...

๑.๒ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเกี่ยวกับการรับรอง (adoption) ร่างกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology : AIT) และจัดให้มีการลงนามกฎบัตรฯ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ลงนามในนามของรัฐบาลไทย ดังความละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๑

๑.๓ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดพิธีรับรองและลงนามกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยมีผู้แทนประเทศและองค์การระหว่างประเทศร่วมลงนามกฎบัตรฯ ๑๒ ประเทศ และ ๑ องค์การ ได้แก่ บังกลาเทศ กัมพูชา อินเดีย ญี่ปุ่น เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เซเชลส์ ศรีลังกา สวีเดน ดิมอร์-เลสเต ไทย และกองทุนแห่งสหประชาชาติเพื่อการพัฒนาสตรีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ลงนามกฎบัตรฯ ในนามรัฐบาลไทย และต่อมาอินโดนีเซียได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

๑.๔ ข้อ ๑๔ วรรคแรก ของกฎบัตรฯ กำหนดให้กฎบัตรฯ เปิดให้มีการลงนามเป็นเวลา ๑ ปี และข้อ ๑๔ วรรคสอง กำหนดให้กฎบัตรฯ มีผลบังคับใช้หกเดือนภายหลังวันที่ที่มีการยื่นหนังสือยอมรับหรือหนังสือให้ความเห็นชอบฉบับที่ห้า ซึ่งขณะนี้มีประเทศที่ยื่นหนังสือยอมรับหรือหนังสือให้ความเห็นชอบจำนวน ๕ ประเทศแล้ว ได้แก่ ญี่ปุ่น สวีเดน อินเดีย ศรีลังกา และปากีสถาน โดยปากีสถานได้ยื่นตราสารเป็นฉบับที่ห้าเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งจะทำให้กฎบัตรฯ มีผลใช้บังคับ ๖ เดือน ภายหลังวันที่ดังกล่าว กล่าวคือ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

๑.๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติ ดังนี้

๑.๕.๑ เห็นชอบกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอและให้เสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

๑.๕.๒ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ... ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป เมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ แล้ว

๑.๕.๓ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการยอมรับหรือให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ และให้ดำเนินการต่อไปได้ เมื่อกฎบัตรฯ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และร่างพระราชบัญญัติฯ มีผลใช้บังคับแล้ว

๑.๕.๔ มอบให้กระทรวงต่างประเทศดำเนินการเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงรายละเอียดของกฎบัตรฯ ตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

/ดังความละเอียด...

ดังความละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

๑.๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งกระทรวงการต่างประเทศ ว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งชาติให้ทราบ ว่า เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ลงมติให้ถอนกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียตามที่คณะรัฐมนตรีขอถอน ด้วยเหตุผลที่ว่า โดยที่มีการแก้ไขมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ประชุมวิปรัฐบาล จึงเห็นว่าน่าจะนำเรื่องนี้กลับไปพิจารณาทบทวนใหม่ว่า ยังคงมีความจำเป็นต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวอีกหรือไม่

๑.๗ ในขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ.... และเมื่อพิจารณาแล้วเสร็จ จะนำเสนอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาทบทวนแล้ว เห็นว่ายังมีความจำเป็นที่ต้องเสนอกฎบัตรฯ ให้รัฐสภาพิจารณาด้วยเหตุผล ดังนี้

๒.๑ การแก้ไขมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับหนังสือสัญญา ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง และ ๒) หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับหนังสือสัญญาประเภทที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพันนั้น มิได้เกี่ยวข้องกับสาระของการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวแต่ประการใด ดังนั้น กฎบัตรฯ ซึ่งเป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา จึงยังคงต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน

๒.๒ กระทรวงการต่างประเทศจึงต้องนำกฎบัตรฯ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการเปลี่ยนสถานะของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียให้เป็นองค์การระหว่างประเทศ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ขณะนี้ ประเทศที่ได้ร่วมลงนามกฎบัตรฯ ได้ยื่นหนังสือยอมรับหรือหนังสือให้ความเห็นชอบแล้วจำนวน ๕ ประเทศ ซึ่งจะทำให้กฎบัตรฯ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จึงเห็นควรที่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาจะพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ

/ร่างพระราชบัญญัติ...

ร่างพระราชบัญญัติและร่างกรอบการเจรจาความตกลงดังกล่าวในโอกาสแรก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถดำเนินการยอมรับหรือให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ โดยการยื่นหนังสือให้การยอมรับหรือหนังสือให้ความเห็นชอบเพื่อเข้าเป็นภาคิกฎบัตรฯ ตามบทบัญญัติข้อ ๑๔ วรรค ๓ ของกฎบัตรฯ เพื่อให้ประเทศไทยได้ร่วมเป็นกลุ่มประเทศภาคีผู้ก่อตั้งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียก่อนที่กฎบัตรฯ จะมีผลใช้บังคับ รวมทั้งสามารถดำเนินการเจรจากับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเพื่อจัดทำความตกลงสำนักงานใหญ่ (Headquarters Agreement) ระหว่างรัฐบาลไทยกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ กฎบัตรฯ ถือเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบ และรัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว

๔.๒ กฎบัตรฯ ได้กำหนดให้สำนักงานใหญ่ของสถาบัน AIT ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ดำเนินงานและปฏิบัติการกิจอันเป็นหน้าที่ของสถาบันฯ ดังนั้น เพื่อให้สถาบันฯ และสมาชิกสำนักเลขาธิการของสถาบันฯ ซึ่งมีได้มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นพำนักถาวรในประเทศไทยได้รับสิทธิ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ ในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ...

๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. มีสาระสำคัญเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันฯ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในประเทศไทยให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์โดย (๑) ให้ยอมรับนับถือว่าสถาบันฯ มีสถานะนิติบุคคล และมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย (๒) ให้สถาบันและสมาชิกสำนักเลขาธิการได้รับสิทธิ เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันในประเทศไทยเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ซึ่งประเทศไทยจะทำกับสถาบันฯ ต่อไปตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรฯ

๕. ประเด็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

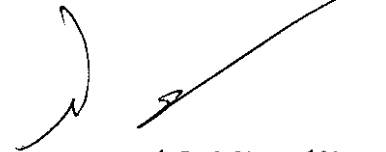
๕.๑ เห็นชอบในหลักการกับกฎบัตรสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) พร้อมกับร่างกรอบการเจรจาความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ระหว่างรัฐบาลไทยกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) หลังจากนั้นจึงเสนอให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ ร่างพระราชบัญญัติและร่างกรอบการเจรจาความตกลงดังกล่าว

๕.๒ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการยอมรับหรือให้ความเห็นชอบกฎบัตรฯ โดยการยื่นหนังสือให้การยอมรับหรือหนังสือให้ความเห็นชอบเพื่อเข้าเป็นภาคิกฎบัตรฯ ตามบทบัญญัติข้อ ๑๔ วรรค ๓ ของกฎบัตรฯ ภายหลังการประกาศพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา

๕.๓ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเจรจากับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเพื่อจัดทำความตกลงสำนักงานใหญ่ (Headquarters Agreement) ระหว่างรัฐบาลไทยกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียโดยมีสาระสำคัญไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในร่างกรอบการเจรจาความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ระหว่างรัฐบาลไทยกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๒๕๒ (รังสรรค์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๘๑